

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av patientförsäkringslagen och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att patientförsäkringslagen och arbetspensionslagarna ändras så att de ersättningar för inkomstbortfall som betalas ur patientförsäkringen åter blir sekundära ur ersättningstagarens synvinkel när det gäller pensioner enligt arbetspensionslagarna. Genom ändringarna blir vid en patientskada den skadelidandes ställning klarare i fråga om betalningen av ersättningar som ska samordnas. Härigenom förenklas även förfarandena mellan de försäkringsanstalter som har hand om verkställigheten.

Detta innebär också att finansieringsansvaret för de ersättningar för inkomstbortfall som betalas ur patientförsäkringen upphör i förhållande till arbetspensionerna när det gäller familje- och ålderspensioner. I fråga om övriga arbetspensionsförmåner kvarstår patientförsäkringen med tanke på finansieringen emellertid som det förmånssystem som ska tillämpas i sista hand. Detta ska enligt förslaget ske genom att även om de ersättningar för inkomstbortfall som betalas ur ersättningstagarens patientförsäkring vid beviljande och utbetalning av förmåner ur förmånstagarens synvinkel är sekundära i förhållande till arbetspensionerna, har pensionsanstalten rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka betald invalidpension och rehabiliteringsförmån. På grund av att de primära förmånerna och finansieringsansvaret ändrats innehåller propositionen ändringar i de bestämmelser som gäller regressrätt för patientförsäkringen.

Propositionen innehåller dessutom preciseringar som gäller skyldigheten att bevilja en försäkring samt vissa lagtekniska eller annars mindre preciseringar av patientförsäkringslagen och lagen om Patientförsäkringscentralen.

Det föreslås vidare att bestämmelsen om den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar delvis preciseras och att giltighetstiden för lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete förlängs till utgången av 2022.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
2.1 Lagstiftning.....	4
2.1.1 Allmänt.....	4
2.1.2 Ersättning för inkomstbortfall och förlust av underhåll.....	4
2.1.3 Ansvar enligt patientförsäkringssystemet och arbetspensionssystemet.....	5
2.1.4 Samordningen av patientförsäkringsersättning och pensionsförmåner ur de skadelidandes perspektiv.....	6
2.1.5 Försäkringsbolagets skyldighet att bevilja en försäkring.....	6
2.1.6 Begreppet arbetsinkomst i försäkringen för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom.....	6
2.2 Praxis.....	7
2.2.1 Patientskador och betalda ersättningar.....	7
2.2.2 Försäkringsbolagets skyldighet att bevilja en försäkring.....	7
3 Målsättning.....	8
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	8
4.1 De viktigaste förslagen.....	8
4.1.1 De ersättningar för inkomstbortfall och förlust av underhåll som betalas till ersättningstagaren blir sekundära i förhållande till arbetspensionen.....	8
4.1.2 Finansieringsansvaret mellan patientförsäkringen och arbetspensionssystemet.....	8
4.1.3 Försäkringsbolagets skyldighet att bevilja en försäkring.....	9
4.1.4 Begreppet arbetsinkomst i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.....	9
4.1.5 Främjande av sjukpensionärers återgång i arbete.....	9
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	9
4.2.1 Konsekvenser för försäkringsanstalterna och Patientförsäkringscentralen.....	9
4.2.2 Konsekvenser för försäkringstagarna.....	10
4.2.3 Konsekvenser för de skadelidande.....	10
4.2.4 Konsekvenser för den kommunala ekonomin.....	11
5 Remissvar.....	11
6 Specialmotivering.....	11
6.1 Patientförsäkringslagen.....	11
6.2 Lagen om Patientförsäkringscentralen.....	13
6.3 Lagen om pension för arbetstagare.....	14
6.4 Lagen om pension för företagare.....	15
6.5 Lagen om sjömanspensioner.....	15
6.6 Lagen om pension för lantbruksföretagare.....	16
6.7 Pensionslagen för den offentliga sektorn.....	16
6.8 Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.....	16
6.9 Lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete.....	18
7 Ikraftträdande.....	18
8 Verkställighet och uppföljning.....	18

RP 162/2020 rd

LAGFÖRSLAG	20
1. Lag om ändring av patientförsäkringslagen	20
2. Lag om ändring av 9 § i lagen om Patientförsäkringscentralen	23
3. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	24
4. Lag om ändring av lagen om pension för företagare	27
5. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	30
6. Lag om ändring av 42 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.....	32
7. Lag om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn	33
8. Lag om ändring av 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	35
9. Lag om ändring av 12 § i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete	37
BILAGA	38
PARALLELLTEXTER	38
1. Lag om ändring av patientförsäkringslagen	38
2. Lag om ändring av 9 § i lagen om Patientförsäkringscentralen	43
3. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	44
4. Lag om ändring av lagen om pension för företagare	48
5. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	52
6. Lag om ändring av 42 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.....	55
7. Lag om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn	56
8. Lag om ändring av 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	60
9. Lag om ändring av 12 § i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete	62

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I den arbetspensionsreform som trädde i kraft den 1 januari 2017 föreskrevs det att ersättningarna för inkomstbortfall inom patientskadesystemet ur förmånstagarens synvinkel ska vara primära i förhållande till arbetspensionerna. Kommunförbundet och sjukvårdsdistrikten samt Patientförsäkringscentralen och Finanssiala ry har bett social- och hälsovårdsministeriet att vidta lagstifningsåtgärder för att minska kostnaderna för patientförsäkringen genom att det föreskrivs att patientförsäkringen åter ska vara ett sekundärt ersättningssystem i förhållande till arbetspensionssystemet. Kommunförbundet och Sairaanhoidopiiriin johtajat ry föreslår i en skrivelse till social- och hälsovårdsministeriet den 23 oktober 2019 att principen att en patientskada är primär i förhållande till arbetspensionssystemet helt och hållet bör frångås. Om detta inte är möjligt bör principen frångås för den tid som gäller ålderspension.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen hördes de viktigaste centralorganisationerna på arbetsmarknaden, Patientförsäkringscentralen och Pensionsskyddscentralen.

Propositionen var ute på remiss sommaren 2020. Utkastet till proposition sändes till 42 aktörer, som utöver de ovannämnda representerade ministerier, myndigheter, sjukvårdsdistrikt, kommuner, andra med verkställighetsuppgifter inom hälso- och sjukvården, patient- och handikapporganisationer samt gemensamma organ inom försäkringsbranschen.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga webbtjänsten under adressen <https://stm.fi/sv/projekt-och-lagberedning> med identifieringskoden STM17:00/2020.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagstiftning

2.1.1 Allmänt

Patientförsäkringen är en lagstadgad skadeförsäkring som ger ett heltäckande försäkringsskydd för en personskada som orsakats en patient i samband med hälso- och sjukvård och som ska anses vara en patientskada. Samtidigt ger patientförsäkringen dem som orsakat en skada ett försäkringsskydd med tanke på det skadeståndsansvar som de annars eventuellt åläggs. Enligt patientskadelagen (585/1986) och patientförsäkringslagen (948/2019), som träder i kraft den 1 januari 2021, är det för att garantera patienternas försäkringsskydd obligatoriskt att teckna en patientförsäkring. De sammanslutningar och privata näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet i Finland är skyldiga att ha en försäkring, och de ersättningar som betalas till de skadelidande finansieras genom försäkringspremierna.

2.1.2 Ersättning för inkomstbortfall och förlust av underhåll

Eftersom ersättningen för patientskada delvis grundar sig på skadeståndslagen (412/1974) tillämpas också allmänna skadeståndsrättsliga principer. Sådana är bl.a. principen om full ersätt-

ning och principen om begränsning av skada. Principen om full ersättning garanterar de skadelidandes rätt till full ersättning oberoende av skadebeloppet. För de ersättningar som betalas med stöd av patientskadlagen har det inte slagits fast något maximibelopp. Med hjälp av ersättningen ska en skadelidande kunna uppnå samma ställning som han eller hon hade haft om inte patientskadan inträffat. Ersättningen kan ändå inte vara större än den skada som orsakats, dvs. den skadelidande får inte bli rikare till följd av ersättningen. En skadelidande får bl.a. ersättning för inkomstbortfall. Andra personer än den som lidit direkt skada kan under de förutsättningar som anges i skadeståndslagen bl.a. betalas ersättning för förlust av underhåll. Ur patientförsäkringen betalas ersättning under en så lång tid efter det att skadan inträffat som krävs med tanke på den patientskada som ska ersättas. Ersättningar för svåra skador betalas ofta ut i flera årtionden. En person som skadats som barn och förlorat sin arbetsförmåga kan t.ex. betalas ersättning för inkomstbortfall under hela sin återstående livstid.

2.1.3 Ansvar enligt patientförsäkringssystemet och arbetspensionssystemet

I fråga om patientskador som inträffat före den 1 januari 2017 är förmåner som grundar sig på arbetspensionslagstiftningen och folkpensionslagstiftningen primära i förhållande till patient-skadeersättningar. En patientskadeersättning påverkar inte beloppet av den folkpension eller arbetspension som ska betalas. Inom patientförsäkringen bestäms ersättningen för inkomstbortfall under tiden med ålderspension genom att den kalkylerade ålders- och folkpensionen jämförs med den pension som faktiskt betalas, varvid den eventuella skillnaden mellan dessa ska ersättas. Det är långt ifrån alltid det uppkommer en minskning av ålderspensionen som behöver ersättas. När patientskadeersättningen är sekundär i förhållande till pensionsförmånerna uppstår det i dessa situationer inte heller några särskilda tillämpningsproblem när det gäller att bestämma och betala ut pensioner.

I den arbetspensionsreform som trädde i kraft den 1 januari 2017 föreskrevs det att ersättningarna för inkomstbortfall och förlust av underhåll enligt patientskadlagen ska vara primära i förhållande till arbetspension. Ändringen gällde skadefall som inträffar efter lagens ikraftträdande. För arbetspensionens del innebär det att ersättningar enligt patientskadlagen dras av från den arbetspension som betalas till pensionstagaren. Inom patientförsäkringen ersätts med iakttagande av skadeståndslagen som inkomstbortfall efter det att pensionsåldern uppnåtts endast den s.k. minskningen av ålderspensionen, dvs. det belopp som ålderspensionen har minskat med till följd av patientskadan, medan ersättningen enligt den då införda prioriteten ska betalas till hela det belopp som ålderspensionen hade uppgått till utan skadan, minskad med eventuella andra primära förmåner.

Denna ändring innebar i praktiken att ersättningsansvaret inom patientförsäkringen blev mer omfattande än vad det skulle ha varit enligt skadeståndslagen. Avsikten var att genom lagändringen göra patientförsäkringen primär i förhållande till arbetspensionen på samma sätt som trafikförsäkringen och försäkringen för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom, vilkas ersättningar för inkomstbortfall är primära i förhållande till arbetspensionerna också under tiden med ålderspension. I motiveringen till propositionen (RP 120/2016 rd) sägs det dock inte uttryckligen att patientförsäkringen ska vara primär när det gäller tiden med ålderspension.

I och med att propositionen saknade ett uttryckligt ställningstagande i fråga om tiden med ålderspension uppstod det vid tillämpningen av de nya bestämmelserna oklarhet om lagtolkningen i fråga om i vilken omfattning ansvaret enligt patientförsäkringen sträcker sig till tiden med ålderspension. Bland annat därför sägs det i patientförsäkringslagen, som träder i kraft den 1 januari 2021, i bestämmelsen om bestämmande av ersättning att ersättning bestäms enligt skadeståndslagen, om inte något annat följer av patientförsäkringslagen. Samtidigt konstateras det

RP 162/2020 rd

i motiveringen till den proposition som gäller patientförsäkringen (RP 298/2018 rd) uttryckligen att ansvaret enligt patientförsäkringen sträcker sig också till tiden med ålderspension.

Eftersom inga andra lagändringar än de som gäller arbetspensioner gjordes mellan patientförsäkringen och pensionsförmånerna i samband med pensionsreformen, förblev patientförsäkringen fortfarande delvis sekundär. Därför betalas t.ex. ersättning ur patientförsäkringen till en skadelidande som får folkpension endast om ersättningen ur patientförsäkringen överstiger beloppet av folkpensionen.

Enligt de nya konsekvensbedömningar som Patientförsäkringscentralen gjorde under 2019 medför bestämmelserna om att patientskadeersättningar ska vara primära i förhållande till arbetspensionerna betydligt större kostnader för patientförsäkringssystemet än vad som bedömdes när den lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2017 kom till.

2.1.4 Samordningen av patientförsäkringsersättning och pensionsförmåner ur de skadelidandes perspektiv

För de skadelidande har samordningen av olika förmåner blivit en svårförståelig helhet. Patientförsäkringen är fortfarande ett sekundärt system för ersättning för inkomstbortfall i förhållande till många förmåns- och ersättningssystem, såsom trafikförsäkring och försäkring för olycksfall i arbetet samt de förmåner som Folkpensionsanstalten betalar med stöd av sjukförsäkringslagen (1224/2004), folkpensionslagen (568/2007) och lagen om garantipension (703/2010). Det faktum att de pensioner som betalas med stöd av arbetspensionslagarna är sekundära och de pensioner som Folkpensionsanstalten betalar fortfarande är primära i förhållande till patientförsäkringen har i praktiken medfört avsevärda problem vid samordningen av ersättningar och förmåner. Arbetspensionen är i sin tur primär i förhållande till folkpensionen och garantipensionen.

Den ovannämnda situationen har lett till ett sådant problem att det är svårt att slutgiltigt slå fast ansvaret inom något system. Detta leder till situationer med kalkylerade betalningar till för stora belopp inom ett förmånssystem och till tilläggsersättningar inom ett annat. Dessa ersättningar kan dock inte alltid betalas till den försäkrade, när ett system som är sekundärt i förhållande till ett annat har regressrätt mot det primära systemet. Försäkrings- och pensionsanstaltens beslut påverkar enligt den gällande lagstiftningen varandras ersättningar och förmåner, och i lagen har det inte uttryckligen tagits ställning till genom vilken anstalts beslut ansvaret mellan systemen i sista hand avgörs och förmånernas och ersättningarnas inverkan på varandra bryts. Detta leder till utdragna behandlingar av ärendena och till administrativa merkostnader.

2.1.5 Försäkringsbolagets skyldighet att bevilja en försäkring

Enligt patientförsäkringslagen är ett försäkringsbolag skyldigt att bevilja och hålla i kraft en försäkring som ansökts hos det. Enligt patientskadelagen, som gäller till utgången av 2020, har också Patientförsäkringscentralen rätt att bevilja försäkringar, men denna rätt upphör när patientförsäkringslagen träder i kraft. Ett försäkringsbolag kan i fortsättningen således inte vägra att bevilja en patientförsäkring. Skyldigheten att bevilja en försäkring gäller ändå inte grupp- och grupp-förmånsförsäkringar.

2.1.6 Begreppet arbetsinkomst i försäkringen för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom

När lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar trädde i kraft 2016 förenhetligades arbetsinkomsten som ligger till grund för olycksfallsförsäkringens ersättning för inkomstbortfall och de inkomster som ligger till grund för försäkringspremien. De två olika lönebegreppen som

tidigare tillämpades i olycksfallsförsäkringen orsakade oklarheter för arbetsgivarna. Samtidigt lättades den administrativa bördan i anslutning till arbetsgivarens socialförsäkringar, eftersom arbetsolycksfallsförsäkringens inkomstbegrepp förenhetligades med det lönebegrepp som används i arbetspensionssystemet.

Det har gjorts ändringar i bestämmelserna i arbetspensionslagarna om arbetsinkomster som berättigar till pension som träder i kraft den 1 januari 2021. För att arbetsolycksfallsförsäkringens inkomstbegrepp ska förbli enhetligt med arbetspensionssystemets lönebegrepp är det nödvändigt att ändringar som motsvarar arbetspensionslagarna görs även i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

2.2 Praxis

2.2.1 Patientskador och betalda ersättningar

De ersättningar för inkomstbortfall och förlust av underhåll som betalas ur patientförsäkringen har genom lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (69/2016) gjorts primära i förhållande till förmåner enligt en arbetspensionslag. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2017. Detta bedömdes i den proposition som gällde lagändringen i fråga (RP 120/2016 rd) medföra en ökning av utgifterna för ersättningar ur patientförsäkringen med ca 4 miljoner euro per år. Enligt Patientförsäkringscentralens uppskattningar hösten 2019 skulle den årliga ersättningsutgiften för patientskador som inträffat 2011–2018 uppgå till 36 miljoner euro per år, om de förmåner som betalas ur patientförsäkringen var sekundära i förhållande till förmåner enligt en arbetspensionslag.

Enligt dessa nya bedömningar som Patientförsäkringscentralen gjorde hösten 2019 leder bestämmelser om att patientförsäkringen alltid är primär i förhållande till arbetspension till att de ersättningar som betalas ur patientförsäkringen stiger med över 22 miljoner (dvs. mer än 60 procent) per år.

2.2.2 Försäkringsbolagets skyldighet att bevilja en försäkring

Sjukvårdsdistriktens nuvarande patientförsäkringar är samförsäkringar med s.k. full självrisk som beviljas av alla försäkringsbolag som bedriver patientförsäkring och förmedlas av Patientförsäkringscentralen, med undantag för ett enda sjukvårdsdistrikt. De lagändringar som gjordes i samband med stiftandet av patientförsäkringslagen har ingen direkt inverkan på om patientskaderiskerna försäkras som samförsäkringar eller om varje försäkringsbolag försäkrar dem separat eller vilken typ av självrisk som är kopplad till försäkringen.

När patientförsäkringslagen hade stiftats började sjukvårdsdistrikten med universitetssjukhus utreda bildandet av ett eget ömsesidigt patientförsäkringsbolag. De som bildar patientförsäkringsbolaget har som mål att det ömsesidiga bolaget ska kunna inleda sin verksamhet 2021 när det har beviljats koncession av Finansinspektionen och sjukvårdsdistrikten har fattat de interna beslut som behövs. Bolaget ska vara ett s.k. captivebolag eller ett annat liknande bolag som beviljar försäkringar enbart till sina ägare eller en i övrigt mycket begränsad kundkrets. Bildandet av ett ovannämnt ömsesidigt försäkringsbolag kan också påverka skadeförsäkringsbolagens vilja att bevilja försäkringar till sjukvårdsdistrikten. De pågående förändringarna på patientförsäkringsmarknaden förutsätter exaktare bestämmelser än för närvarande om skyldigheten för aktörer som bedriver patientförsäkringsverksamhet att bevilja en försäkring.

3 Målsättning

Ett mål med propositionen är att förbättra den skadelidandes ställning vid ansökan om och utbetalning av ersättningar genom att systemet blir tydligare än för närvarande. Ett mål är samtidigt att minska det administrativa arbete som de olika försäkringsanstalterna orsakas till följd av den upprepade samordningen av olika förmåner i och med behandlingen av ansökningar som görs på nytt och på nytt. Propositionen syftar till att eliminera den ekonomiska belastning som patientförsäkringssystemet orsakas från och med den 1 januari 2021, om detta system är det primära ersättningssystemet i förhållande till arbetspensionssystemet när det gäller familjepensioner och ålderspensioner. I övrigt ska patientförsäkringen med tanke på finansieringen fortfarande vara primär i förhållande till arbetspensionerna. Detta görs genom att arbetspensionsanstalterna ges regressrätt mot Patientförsäkringscentralen.

Genom propositionen korrigeras och kompletteras patientförsäkringslagen dessutom till vissa delar när det gäller preciseringsbehov som har upptäckts i lagen efter det att den stadfästes.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 De ersättningar för inkomstbortfall och förlust av underhåll som betalas till ersättnings- tagaren blir sekundära i förhållande till arbetspensionen

Det föreslås att de ersättningar för inkomstbortfall och förlust av underhåll som betalas ur patientförsäkringen åter ska bli sekundära i förhållande till arbetspensionen. Vid en patientskada blir det då lättare för den skadelidande att förstå helheten av de ersättningar som han eller hon får. De som har drabbats av en patientskada är oftast personer som redan tidigare har haft nedsatt arbetsförmåga och som får arbetspension. Då är det tydligast att arbetspensionssystemet betalar hela ersättningen för inkomstbortfall och att försörjningen i första hand består av den ålderspension eller familjepension som tjänats in under tiden i arbetslivet. Endast i det fallet att den ersättning för inkomstbortfall som betalas ur patientförsäkringen är större än arbetspensionen ska den skadelidande få ersättning också på basis av patientförsäkringen. Förslaget försämrar således inte den skadelidandes ställning.

4.1.2 Finansieringsansvaret mellan patientförsäkringen och arbetspensionssystemet

Även om det föreskrivs att de ersättningar för inkomstbortfall och förlust av underhåll som avses i patientförsäkringslagen ska vara sekundära, ska finansieringsansvaret för inkomstbortfall till följd av patientskador även i fortsättningen i regel i sista hand hänföras till patientförsäkringssystemet. Därför ges pensionsanstalterna en möjlighet att ansöka om att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka en andel som motsvarar den pension som de betalat. En arbetspensionsanstalt ska dock inte ha denna möjlighet i fråga om ålders- och familjepension. För att avgöra ett ersättningsärende behöver Patientförsäkringscentralen uppgifter om beviljad arbetspension och handlingar som hänför sig till den. Centralen är därför alltid i kontakt med arbetspensionsanstalten innan ersättningen för inkomstbortfall bestäms. Arbetspensionsanstalten kan begära regress hos Patientförsäkringscentralen efter att ha fått kännedom om att behandlingen har inletts vid centralen. Det är meningen att göra regressbestämmelserna i fråga om patientförsäkring tydligare för att kostnadsansvaret när det gäller olika förmånssystem ska realiseras på rätt sätt.

Inom arbetspensionssystemet påförs kostnaderna för invalidpensioner arbetsgivare vars lönesumma överstiger 2 miljoner euro per år. Denna finansiering som sker via arbetspensionsavgiften kallas bl.a. avgiftsklassmodellen för invalidpensioner. För att syftet med den föreslagna

lagändringen i fråga om finansieringsansvaret mellan patientförsäkringen och arbetspensionerna ska nås är det nödvändigt att också beräkningsgrunderna för arbetspensionsavgiften ändras från och med den 1 januari 2021 så att inverkan på avgiftsklassen undanröjs när det gäller de patientskador i fråga om vilka arbetspensionsanstalten har regressrätt mot Patientförsäkringscentralen.

4.1.3 Försäkringsbolagets skyldighet att bevilja en försäkring

Det föreslås en sådan precisering av bestämmelsen om skyldigheten att bevilja försäkring att den nämnda skyldigheten att bevilja och hålla i kraft en försäkring ska gälla hälso- eller sjukvårdsverksamhet för vilken bolaget enligt sin koncession och sin fastställda bolagsordning har rätt att bevilja försäkring. Samtidigt föreslås det att det fogas en bestämmelse om skyldighet att inom utsatt tid meddela social- och hälsovårdsministeriet om försäkringsbolaget inte längre har för avsikt att i fortsättningen tillhandahålla en försäkring som avses i lagen.

4.1.4 Begreppet arbetsinkomst i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) föreskrivs om vissa prestationer som räknas till den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall. Det föreslås att paragrafen ändras så att även utdelning som grundar sig på arbetsinsats räknas som arbetsinkomst som är grund för en ersättning för inkomstbortfall. Dessutom föreslås det att bestämmelsen preciseras i fråga om anställningsoptioner och aktiepremier. När lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar förnyades 2016 övergick man till att använda samma arbetsinkomstbegrepp som i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), det vill säga arbetsinkomstbegreppet som ligger till grund för förmånen och premien är så långt möjligt desamma. Denna överensstämmelse mellan arbetsolycksfalls- och arbetspensionsförsäkringen behöver bevaras. En ändring med detta innehåll har redan gjorts i arbetspensionslagarna genom de ändringar som träder i kraft den 1 januari 2021 och därför är det motiverat att göra ändringen även i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

4.1.5 Främjande av sjukpensionärers återgång i arbete

Den temporära lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009) gäller till utgången av 2020. Lagen innehåller bestämmelser om samordning av invalidpension och arbetsinkomster. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering avlägsnas bidragsfällor som hindrar personer med invalid- eller sjukpension att arbeta genom att man tar i bruk en linjär modell för partiell invalid- och sjukpension. En sådan modell bereds av en arbetsgrupp vid social- och hälsovårdsministeriet. Det är meningen att lämna en proposition med förslag till behövliga lagändringar under vårsessionen 2021. Eftersom ett projekt som gäller en linjär modell för samordning av invalidpension och förvärvsinkomster pågår för närvarande, föreslås det att giltighetstiden för lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete förlängs till utgången av 2022.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för försäkringsanstalterna och Patientförsäkringscentralen

Eftersom det i propositionen föreslås att patientförsäkringen från och med den 1 januari 2021 också med tanke på finansieringen ska vara ett sekundärt system för de skadelidande som har uppnått åldern för ålderspension, minskar kostnadstrycket på patientförsäkringen avsevärt jämfört med om patientförsäkringen alltid var primär. Ändringen beräknas leda till att ersättnings-

RP 162/2020 rd

utgifterna för patientförsäkringen minskar med ca 12 miljoner euro per år jämfört med om patientförsäkringen var primär också under tiden med ålderspension. Efter denna ändring uppgår de totala ersättningsutgifterna inom patientförsäkringen till uppskattningsvis ca 47 miljoner euro på årsnivå.

Att kostnadseffekten på försäkringspremierna inom patientförsäkringen blir så stor om systemet är primärt beror på att det ekonomiska ansvar som arbetspensionerna medför för patientförsäkringssystemet är stort i förhållande till de årliga premieinkomsterna av patientförsäkringen, vilka uppgick till ca 55 miljoner euro 2017. Kostnadseffekten ökar också till följd av den exceptionella åldersfördelningen inom patientförsäkringen, där skadorna koncentreras till personer i medelåldern och nära åldern för ålderspension. På motsvarande sätt är ökningen av ersättningsutgifterna med ca 12 miljoner euro för arbetspensionssystemet inte betydande i förhållande till arbetspensionssystemets årliga inkomster av arbetspensionsavgiften, vilka uppgår till ca 22 miljarder euro.

I och med propositionen minskar det administrativa arbete som samordningen av olika förmåner vid Patientförsäkringscentralen, Folkpensionsanstalten och arbetspensionsanstalterna medför. Eftersom de ersättningar som den skadelidande betalas ur patientförsäkringen enligt förslaget ska vara sekundära i förhållande till förmåner enligt arbetspensionslagarna, behöver de olika förmånerna inte längre samordnas på nytt varje gång.

Eftersom Patientförsäkringscentralen behandlar alla skadeanmälningar och sköter ersättningarna av patientskador för försäkringsbolagens räkning har propositionen inga konsekvenser för det administrativa arbetet på försäkringsbolagen. Försäkringsgivaren är emellertid skyldig att till Patientförsäkringscentralen betala kostnaderna för handläggning av patientskador som hänförs till försäkringar som bolaget beviljat, vilket innebär att ett minskat administrativt arbete också leder till att bolagens handläggningskostnader minskar.

4.2.2 Konsekvenser för försäkringstagarna

Propositionen har stora ekonomiska konsekvenser för försäkringstagarna inom patientförsäkringen, dvs. de offentliga och privata aktörer som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet i Finland. Till de viktigaste försäkringstagarna inom den offentliga sektorn hör sjukvårdsdistriktet. Sjukvårdsdistriktets försäkring täcker hälso- och sjukvårdsverksamhet som inom distriktets område bedrivs av inrättningar som kommuner och samkommuner äger och är huvudmän för. Försäkringstagare är också privata företag och självständiga yrkesutövare inom hälso- och sjukvårdssektorn samt apotek i fråga om expediering av receptbelagda läkemedel som säljs där.

Om patientförsäkringen när det gäller finansieringen är primär eller sekundär i förhållande till arbetspensionerna inverkar på patientförsäkringspremierna. Skillnaden i de patientförsäkringspremier som försäkringstagarna betalar är minst lika stor som den skillnad i ersättningsutgifter som det redogörs för ovan (12 miljoner euro), när patientförsäkringen i fråga om finansieringen är primär före åldern för ålderspension och sekundär under tiden med ålderspension.

4.2.3 Konsekvenser för de skadelidande

Det föreslagna systemet, där patientförsäkringen ur den skadelidandes synvinkel är sekundär i förhållande till arbetspensionssystemet, är klarare och mer begripligt för de skadelidande jämfört med nuläget. Enligt förslaget får den skadelidande av arbetspensionsanstalten ett beslut om pension och av Patientförsäkringscentralen ett beslut om ersättning för inkomstbortfall orsakat av en patientskada, och från denna ersättning dras arbetspensionens andel av.

Pensionsanstaltens regressrätt mot Patientförsäkringscentralen påverkar inte den skadelidandes förmåner och ersättningar, utan det handlar endast om fördelningen av finansieringsansvaret mellan försäkringssystemen.

4.2.4 Konsekvenser för den kommunala ekonomin

Genom propositionen lättar kostnadstrycket på den kommunala ekonomin i och med att man helt och hållet frångår patientförsäkringen som primärt system i fråga om ålders- och familjepensioner som avses i arbetspensionslagarna. Effekten är ca 10 miljoner euro för sjukvårdsdistrikten på grund av den besparing som minskade ersättningsutgifter medför.

5 Remissvar

Utkastet till proposition var ute på remiss sommaren 2020. Utkastet sändes till 42 aktörer som representerade ministerier, myndigheter, sjukvårdsdistrikt, kommuner, andra med verkställighetsuppgifter inom hälso- och sjukvården, patient- och handikapporganisationer, de viktigaste centralorganisationerna på arbetsmarknaden och företrädare för försäkringsbranschen. Det kom in 20 yttranden sammanlagt.

Remissorganen förhöll sig i huvudsak positiva till förslaget, och det ansågs att reformen är behövlig och gör tillvägagångssätten tydligare. Förslaget ansågs särskilt göra förfarandena tydligare och snabbare för den skadelidande. I flera yttranden lyftes det också fram att propositionen behövs för att minska försäkringstagarnas kostnader, även om vissa remissorgan ansåg att förslaget inte är tillräckligt när det gäller att minska de totala kostnaderna. Dessutom föreslogs det vissa preciseringar av förslaget.

Förslaget har färdigställts vid social- och hälsovårdsministeriet utifrån remissvaren om utkastet till proposition.

6 Specialmotivering

6.1 Patientförsäkringslagen

6 §. Försäkringsskyldighet. Paragrafen ändras på finska på grund av ett skrivfel i 1 mom. i den paragraf som träder i kraft den 1 januari 2021. Av lagtekniska orsaker görs det en liten språklig ändring också i momentets svenska språkdräkt. Paragrafen ändras inte i sak.

13 §. Försäkringsbolagets rätt och skyldighet att bevilja en försäkring. Bestämmelsen i 2 mom. om ett försäkringsbolags skyldighet att bevilja försäkring föreslås bli preciserad. Enligt den nuvarande bestämmelsen får ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet inte vägra bevilja och hålla i kraft en försäkring som ansökts hos det (s.k. avtalstvång). Avtalstvånget inbegriper en skyldighet för ett försäkringsbolag som faktiskt bedriver patientförsäkringsverksamhet att lämna ett motbud och bevilja en försäkring till alla försäkringstagare som uttryckligen begär en patientförsäkring av försäkringsbolaget i fråga. Det föreslås en sådan precisering av bestämmelsen att skyldigheten att bevilja och hålla i kraft en försäkring ska gälla sådan hälso- eller sjukvårdsverksamhet för vilken bolaget enligt sin koncession och sin fastställda bolagsordning har rätt att bevilja försäkring. Momentet behöver preciseras eftersom det inte är motiverat att påföra t.ex. ett försäkringsbolag som har bildats för att bevilja försäkringar enbart till sina ägarsammanslutningar eller till en på något annat sätt i förväg avgränsad kundkrets en skyldighet att tillhandahålla och bevilja andra försäkringsskyldiga sammanslutningar försäkring. En förutsättning för att vägra bevilja en försäkring ska vara att försäkringsbolaget har gjort en sådan avgränsning när det sökte koncession hos Finansinspektionen. En ytterligare förutsättning är att

detta nämns i försäkringsbolagets bolagsordning. Bestämmelsen kan således inte användas till kundspecifikt val av risker, utan vägrandet bör basera sig på en till sin natur allmän avgränsning av bolagets verksamhet och allmänt strategiskt val av kundsegmentering. I 17 § 2 mom. i trafikförsäkringslagen (460/2016) finns en liknande bestämmelse.

Patientförsäkringsverksamhetens karaktär och utvecklingen på marknaden kan leda till ett sådant oönskat resultat att de försäkringsbolag som för närvarande är verksamma på patientförsäkringsmarknaden överraskande avstår från att tillhandahålla patientförsäkring för en viss kundgrupp, vilket rentav kan leda till att denna försäkring inte går att få på marknaden. Detta kan äventyra försäkringsskyddets existens och de skadelidandes ställning. Därför föreslås det att ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet ska åläggas en skyldighet att inom utsatt tid meddela social- och hälsovårdsministeriet om försäkringsbolaget inte längre har för avsikt att i fortsättningen tillhandahålla en försäkring som avses i lagen eller kommer att begränsa beviljandet av försäkring genom en ändring av koncessionen eller bolagsordningen. I fråga om försäkringsbolag som inte tidigare har bedrivit patientförsäkringsverksamhet gäller tidsfristen endast de ändringar i koncessionen eller bolagsordningen som görs efter det att patientförsäkringsverksamheten inleddes. Förfarandet med ett meddelande tryggar försäkringstagarens ställning och ger lagstiftaren en skälig tid att bedöma alternativa sätt att ordna försäkringsskyddet på och göra eventuella ändringar i lagstiftningen.

29 §. Andra förmåns- och ersättningsystems inverkan på den skadelidandes rätt till ersättning. I 1 mom. anges huvudregeln, att den skadelidandes rätt att få ersättning ur patientförsäkringen är oberoende av om den skadelidande har rätt till ersättning med stöd av någon annan lag, om inte något annat följer av 2 mom. eller 30 §. Hänvisningen till 3 mom. stryks. Där föreskrivs det för närvarande att patientförsäkringen är primär i förhållande till det lagstadgade arbetspensionssystemet. Eftersom patientförsäkringen ur den skadelidandes synvinkel enligt förslaget ska vara sekundär i förhållande till förmåner enligt arbetspensionslagarna, föreslås 3 mom. bli upphävt.

45 §. Patientförsäkringscentralens regressrätt mot den som orsakat skadan. I paragrafen föreskrivs det om situationer där den skadelidandes rätt att av den skadeståndsansvarige som orsakat patientskadan eller dennes arbetsgivare kräva ersättning till högst det belopp som Patientförsäkringscentralen har betalat övergår till Patientförsäkringscentralen. Eftersom det är möjligt att uttrycket den som orsakat patientskadan kan anses avse endast den som har handlat oaktsamt, föreslås det att 1 mom. preciseras så att uttrycket tredje man används i stället för den som orsakat patientskadan eller dennes arbetsgivare. Begreppet tredje man omfattar alla dem som är ansvariga för skador på basis av ett skadeståndsansvar utanför ett gällande avtalsförhållande. Det är särskilt viktigt att regressrätten utnyttjas i situationer där Patientförsäkringscentralen har betalat ersättning på grund av säkerhetsbrister i en i 23 § 1 mom. 3 punkten avsedd implanterad produkt. Genom preciseringen av bestämmelsens ordalydelse säkerställer man bl.a. att regressrätten vid en produktansvarsskada alltid kan riktas också mot den som importerar eller marknadsför en produkt och som kan vara ansvarig för en produktskada utan egen oaktsamhet.

46 §. Patientförsäkringscentralens regressrätt mot andra utbetalare av förmåner. Paragrafen innehåller bestämmelser om situationer där Patientförsäkringscentralen har hunnit betala ersättning ur patientförsäkringen trots att denna är ett sekundärt ersättningsystem. Då övergår den skadelidandes rätt att få ersättning via det primära ersättningsystemet till Patientförsäkringscentralen, dock högst till ett belopp som motsvarar den ersättning som Patientförsäkringscentralen har betalat. I regel klarnar patientförsäkringens ersättningsansvar i praktiken i efterhand, men med tanke på en motsatt situation måste det i lagen tas ställning till förhållandet mellan systemen. Bestämmelsen ger således uttryck för den allmänna skadeståndsrättsliga principen om berikandeförbud. Ordalydelsen föreslås bli preciserad.

Hänvisningen i andra meningen till förmåner enligt arbetspensionslagarna behöver strykas eftersom det föreslås att 29 § 3 mom. ska upphävas. Eftersom patientförsäkringen åter blir sekundär i fråga om arbetspensioner och familjepensioner, behöver den rätt till ersättning eller förmån som den som har betalat förmånen har, och som övergår till Patientförsäkringscentralen, inte särskilt nämnas. Däremot övergår den skadelidandes rätt att få en förmån med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) fortfarande inte till Patientförsäkringscentralen.

47 §. Försäkringsanstaltens regressrätt mot Patientförsäkringscentralen. Enligt 1 mom. gäller försäkringsanstaltens regressrätt bl.a. en arbetspensionsförmån som betalas till den skadelidande med stöd av arbetspensionslagarna. Eftersom ersättning som ur patientförsäkringen betalas för inkomstbortfall och förlust av underhåll inte längre ska ge regressrätt i fråga om ålders- och familjepension enligt arbetspensionslagarna, föreslås det att hänvisningen till förmåner enligt någon av de lagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare stryks i 1 mom.

Till paragrafen föreslås det bli fogat ett nytt 3 mom. enligt vilket patientförsäkringen i sista hand har finansieringsansvaret. I momentet sägs det att en pensionsanstalt som har betalat en förmån med stöd av någon av de lagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten har betalat.

48 §. Fördelningssystemet och de kostnader som ska täckas ur det. Paragrafen innehåller bestämmelser om försäkringsbolagens deltagande i finansieringen av de kostnader som avses i paragrafen via det s.k. fördelningssystemet. I 2 mom. 1–5 punkten föreskrivs det om fördelningssystemet. Eftersom de ersättningar för rehabilitering som avses i 25 och 26 § inte är förenade med något långvarigt ansvar som är särskilt svårt att bedöma är det inte motiverat att täcka dessa ersättningar via fördelningssystemet. Därför föreslås det att hänvisningen i 2 mom. 4 punkten till de paragraferna stryks. Samtidigt korrigeras hänvisningarna i 3 och 4 mom. till hänvisning till 2 mom. 4 punkt som ändrats att gälla stora skador.

57 §. Patientförsäkringscentralens rätt att göra anmälan. Paragrafen föreslås bli utökad med rätt för Patientförsäkringscentralen att informera även Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (Fimea) om omständigheter som kommit till centralens kännedom och som kan äventyra patientsäkerheten. De tillsynsuppgifter som gäller produkter och utrustning för hälso- och sjukvård överförs den 1 januari 2020 från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Brister i produkterna och utrustningen kan försämra patientsäkerheten avsevärt. Därför behöver Patientförsäkringscentralen ges rätt att på eget initiativ och trots sekretessbestämmelserna informera även Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om omständigheter som kommit till centralens kännedom och som kan äventyra patientsäkerheten.

6.2 Lagen om Patientförsäkringscentralen

9 §. Styrelsens sammansättning och dess uppgifter. Det föreslås en ändring av bestämmelsen i 2 mom. om styrelsens sammansättning. Enligt paragrafen i den lag som träder i kraft den 1 januari 2021 ska styrelsen ha minst fem ledamöter. Antalet försäkringsbolag som beviljar patientförsäkringar har minskat sedan några försäkringsbolag har meddelat att de slutar bedriva patientförsäkringsverksamhet. Därför behöver minimiantalet ledamöter i Patientförsäkringscentralens styrelse sänkas. Enligt förslaget ska styrelsen ha minst tre ledamöter.

6.3 Lagen om pension för arbetstagare

25 §. Rätt till arbetspensionsrehabilitering. Enligt förslaget ska rehabilitering inom ramen för patientförsäkring inte längre nämnas i 1 mom. 3 punkten. Yrkesinriktad rehabilitering enligt patientförsäkringslagen ska vara sekundär i förhållande till rehabilitering enligt arbetspensions-systemet.

92 §. Förmåner som dras av från pension. Eftersom patientförsäkringen i fortsättningen ska vara sekundär i förhållande till arbetspensionerna föreslås det att 1 mom. 6 punkten upphävs.

94 §. Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension. Eftersom patientförsäkringen i fortsättningen ska vara sekundär i förhållande till arbetspensionerna föreslås det att hänvisningarna i 1 mom. till patientförsäkringslagen stryks.

95 §. Regressrätt. Det föreslås att nya 4 och 5 mom. fogas till paragrafen. Enligt det nya 4 mom. har pensionsanstalten rätt att av Patientförsäkringscentralen återkräva ett belopp som motsvarar den arbetspension som dragits av från en ersättning för inkomstbortfall som bestämts enligt patientförsäkringslagen. En förutsättning för regressrätten är att arbetstagarens arbetsförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionsanstaltens regressrätt ska gälla en förmån inom ramen för yrkesinriktad rehabilitering samt invalidpension. Regressrätten upphör senast när pensionen ändras till ålderspension. Om patientskadan inträffar när personen redan får ålderspension uppkommer ingen regressrätt. Det nya 5 mom. avses gälla situationer där invalidpension och rehabiliteringsförmån beviljas för en tid för vilken ersättning enligt patientförsäkringslagen redan har betalats utan beaktande av arbetspensionen. I dessa situationer kan pensionsanstalten innehålla den del av invalidpensionen som pensions sökanden redan har fått som ersättning av Patientförsäkringscentralen. Pensionstagaren ska betalas invalidpension eller rehabiliteringsförmån endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättningen ur patientförsäkringen.

När ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen bestäms ska arbetspension dras av från ersättningen, eftersom inkomstbortfall inte anses ha uppkommit till den del den skadelidande har rätt till arbetspension. Om arbetspension ännu inte har beviljats när ersättningen för inkomstbortfall bestäms, kan arbetspensionen inte minskas.

Utän den föreslagna bestämmelsen skulle arbetspensionsanstalten i situationer där arbetspension beviljas retroaktivt efter sådan ersättning för inkomstbortfall som avses i patientförsäkringslagen vara tvungen att betala pensionssökanden arbetspension till fullt belopp och därefter ansöka om ersättning hos Patientförsäkringscentralen med stöd av regressrätten. Detta kunde leda till att en ersättning som betalats enligt patientförsäkringslagen återkrävs av den skadelidande.

206 §. Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ. Paragrafen innehåller bestämmelser om pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ. Till 1 mom. föreslås det bli fogat en ny 9 punkt där det föreskrivs om pensionsanstalternas rätt att lämna ut uppgifter till Patientförsäkringscentralen för fastställande av innehållet i den rätt som avses i 95 § 4 och 5 mom. i situationer där en persons arbetsförmåga är en följd av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionsanstalten har i gällande lag motsvarande rätt att lämna ut uppgifter till den som är ersättningskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999).

Enligt 54 § 1 mom. 1 punkten i patientförsäkringslagen har Patientförsäkringscentralen trots sekretessbestämmelserna rätt att av en pensionsanstalt få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagararbete och inkomster, förmåner som

utbetalats till honom eller henne och om andra omständigheter som är behövliga för avgörandet av ersättningsansvaret. För att uppgifter ska lämnas ut från en pensionsanstalt till Patientförsäkringscentralen med stöd av den bestämmelsen förutsätts det en begäran om uppgifter. I vissa fall förutsätter tillgodoseendet av regressrätten enligt 95 § i lagen om pension för arbetstagare emellertid att pensionsanstalten har möjlighet att på eget initiativ meddela Patientförsäkringscentralen beloppet av den utbetalda pensionen och den tid pensionen hänför sig till samt tillräckliga identifieringsuppgifter om pensionssökanden. Dessutom behöver pensionsanstalten i vissa fall kunna informera om att personen i fråga har råkat ut för ett skadefall enligt patientförsäkringslagen och vilken dag skadefallet har inträffat, för att regressrätten ska kunna tillgodoses.

Verkställigheten av arbetspensioner och ersättningar enligt patientförsäkringslagen är lagstadgade uppgifter. Behandlingen av de personuppgifter som avses i den föreslagna bestämmelsen grundar sig på artikel 6.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dvs. behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. När det gäller uppgifter om ett skadefall grundar sig behandlingen av personuppgifter dessutom på artikel 9.2 b i förordningen. Där anges det att behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter är lagenlig om den är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige eller den registrerade ska kunna fullgöra sina skyldigheter och utöva sina särskilda rättigheter inom arbetsrätten och på områdena social trygghet och socialt skydd, i den omfattning detta är tillåtet enligt medlemstaternas nationella rätt.

6.4 Lagen om pension för företagare

I 22, 85, 87 och 88 § föreslås det i fråga om inverkan av och regressrätt för dels förmåner som dras av från pension, dels förmåner eller pensioner som är primära likadana ändringar som ovan föreslås när det gäller ändringen av lagen om pension för arbetstagare.

146 §. Tillämpliga bestämmelser. Det föreslås att de tekniska fel som ingår i paragrafen korrigeras. Hänvisningen i den finskspråkiga paragrafen till 7 kap. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, *offentlighetslagen*) finns felaktigt i 2 mom. 5 punkten trots att denna hänvisning ska gälla hela 2 mom. Felet föreslås bli korrigerat genom att hänvisningen i 2 mom. 5 punkten stryks och paragrafen får ett nytt 5 mom. enligt vilket det vid tillämpningen av 2 mom. i fråga om utlämnande av uppgifter gäller vad som i 7 kap. i offentlighetslagen föreskrivs om undantag från och upphörande av sekretess. Bestämmelsen motsvarar 191 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Lagens svenska språkdräkt motsvarar inte den finska. I den svenskspråkiga paragrafen har hänvisningen till 7 kap. i offentlighetslagen ursprungligen ingått i ett eget 3 mom., som senare har ändrats så att hänvisningen helt och hållet saknas i den gällande paragrafen. Dessutom har paragrafen ett extra 5 mom. med en onödigt och föråldrad bestämmelse. Paragrafens 5 mom. föreslås bli ändrat så att den gällande bestämmelsen ersätts med en hänvisning till 7 kap. i offentlighetslagen. På så sätt fås bestämmelsens språkversioner att motsvara varandra.

6.5 Lagen om sjömanspensioner

I 25, 97, 99 och 100 § föreslås det i fråga om inverkan av och regressrätt för dels förmåner som dras av från pension, dels förmåner eller pensioner som är primära likadana ändringar som ovan föreslås när det gäller ändringen av lagen om pension för arbetstagare.

6.6 Lagen om pension för lantbruksföretagare

Enligt förslaget ska rehabilitering inom ramen för patientförsäkring inte längre nämnas i 42 §. Yrkesinriktad rehabilitering enligt patientförsäkringslagen ska vara sekundär i förhållande till rehabilitering enligt arbetspensionssystemet.

6.7 Pensionslagen för den offentliga sektorn

I 22, 96, 98 och 99 § föreslås det i fråga om inverkan av och regressrätt för dels förmåner som dras av från pension, dels förmåner eller pensioner som är primära likadana ändringar som ovan föreslås när det gäller ändringen av lagen om pension för arbetstagare.

Dessutom föreslås det till 157 a § bli fogat en bestämmelse om Kevas rätt att lämna ut uppgifter till Patientförsäkringscentralen, vid sidan av det som i paragrafen föreskrivs om utlämnande av uppgifter till den som är ersättningskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik. Samtidigt ändras bestämmelsens hänvisning i fråga om den regressrätt som avses i 99 §.

6.8 Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

81 §. *Arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall.* I paragrafen föreskrivs om vissa prestationer som räknas till den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall. Det föreslås att det till förteckningen i 1 mom. fogas en ny 4 punkt enligt vilken i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1999) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats ska betraktas som vederlag för arbete och räknas som arbetsinkomst som utgör grund för pension. Dividend som grundar sig på en arbetsinsats betraktas vid beskattningen som lön eller arbetsersättning som beskattas som förvärvsinkomst till den del grunden för dividendutdelningen är en arbetsinsats som dividendtagaren eller någon inom denna persons intressesfär har gjort. Dividenden utgör inkomst för den vars arbetsinsats det gäller. Av denna anledning är en dividend som baserar sig på en arbetsinsats en prestation som ska jämföras med vederlag som betalas för arbete och som betalas i form av en dividend för arbetsinsatsen. Det föreslås att denna dividend räknas in i den arbetsinkomst som ligger till grund för en ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Enligt 3 mom. 12 punkten betraktas en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft inte som vederlag för arbete. Efter tillägget till 1 mom. är det nödvändigt att det i olika bestämmelser i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs att dividender som betalas för olika prestationer hör till den arbetsinkomst som ligger till grund för en ersättning för inkomstbortfall. Därför föreskrivs i 3 mom. 12 punkten om dividend som inte omfattas av begreppet arbetsinkomst. För att förhållandet mellan bestämmelserna och tillämpningen av dem ska förtydligas, behöver 3 mom. 12 punkten preciseras så att det av bestämmelsen framgår att den tillämpas om inte något annat följer av 1 mom. 4 punkten.

Den föreslagna nya bestämmelsen innebär att lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar omfattar sådan dividend och sådant överskott som delas ut för aktier eller andelar i aktiebolag och andelslag och på vilka bestämmelserna i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen tillämpas. Dividend som grundar sig på någon annan än delägarens arbetsinsats, t.ex. en person inom delägarens intressesfär, betraktas när lagen tillämpas som arbetsinkomst som utgör grund för den persons pension vars arbetsinsats det gäller. Till denna del medför den nya bestämmelsen ingen förändring av nuläget. Den föreslagna nya bestämmelsen ändrar inte på fastställandet av de inkomster som omfattas av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar i fråga om annan dividend än den i bestämmelsen avsedda dividenden för en arbetsinsats. Dividend för

en arbetsinsats kan vid beskattningen delas ut av aktiebolag, andelslag, inhemska sparbanker, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar.

I lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs det separat om anställningsoptioner och aktiepremier. Lagens 81 § 3 mom. 4 punkt gäller anställningsoptioner och 5 punkten gäller aktiepremier. Det föreslås att ordalydelsen i momentets 4 punkt preciseras så att skillnaden mellan begreppet anställningsoption som används i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och begreppet anställningsoption som används vid beskattningen framgår tydligare. I punkten ska det tas in en precisering som hänvisar till 5 punkten och som klargör att bestämmelsen om anställningsoptioner i 4 punkten tillämpas, om inte något annat följer av bestämmelsen om aktiepremier i 5 punkten och det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete. Preciseringsen motsvarar lagens syfte och den praxis som ska iakttas.

Enligt den gällande 3 mom. 4 punkten betraktas en förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption inte som vederlag för arbete. Det föreslås att det i punkten tas in en ny bestämmelse enligt vilken en förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption dock, med avvikelse från den ovannämnda huvudregeln, under vissa förutsättningar är arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall.

En förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption betraktas i princip inte som vederlag för arbete, eftersom värdet på den förmån som fås från anställningsoptionen fastställs på basis av utvecklingen av aktiens värde, och arbetstagarens arbetsinsats inte har någon direkt inverkan på beloppet av den förmån som fås från anställningsoptionen. När man avtalar om förmånen kan det inte på samma sätt som i fråga om lön göras en exakt bedömning av arbetstagarens behållning.

Om aktiens avtalade teckningspris vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen dock är klart lägre än aktiens marknadspris, bildas beloppet av den förmån som fås från anställningsoptionen inte i huvudsak på basis av aktiernas framtida kursutveckling utan arbetstagaren får redan då optionsrätten överläts en förmån med ett värde i pengar som kan bedömas exakt. Den förmån som arbetstagaren får vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen betraktas då som vederlag för arbete när lagen tillämpas. Förmånens belopp är skillnaden mellan aktiens avtalade teckningspris och aktiens gängse värde vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen.

Det föreslås att det i lagen tas in ett preciserande omnämmande av den princip som ska iakttas när lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar tillämpas. Om den ovan beskrivna anställningsoptionsförmånen till underpris används inom ett år från det att optionen erhöles, ska förmånen räknas som inkomst enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Om anställningsoptionsförmånen till underpris används först minst ett år efter det att optionen erhöles, anses arbetstagarens arbetsinsats inte ha någon direkt inverkan på den erhållna förmånens slutliga belopp och förmånen betraktas inte som vederlag för arbete.

Den förmån som fås från en anställningsoption är arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall, om det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption är väsentligt lägre än aktiens gängse värde då optionen ges och förmånen används före det har gått minst ett år efter det att förmånen erhöles. Vad som avses med väsentlig skillnad ska fastställas från fall till fall. Aktiens avtalade teckningspris kan anses klart understiga aktiens gängse värde, om det avtalade teckningspriset är mindre än 50 procent av aktiens gängse värde då optionen gavs. Beloppet av den förmån som omfattas av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och som bildas av en anställningsoptionsförmån till underpris ska, liksom i nuläget, bedömas enligt tidpunkten för överlåtelsen av optionsrätten, men förmånen ska

beaktas som inkomst först då optionsförmånen används, inte då optionen ges, såsom i nuläget. Arbetsgivaren ska då optionen används kontrollera om man vid överlåtelsen av optionen har avtalat om att aktiens teckningspris är väsentligt lägre än aktiens gängse värde vid tidpunkten då optionen ges och om optionsförmånen till underpris har använts före det har gått minst ett år från det att optionsförmånen gavs. I fråga om en anställningsoptionsförmån till underpris anses det förmånsbelopp som omfattas av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar vara skillnaden mellan aktiens avtalade teckningspris och aktiens gängse värde vid tidpunkten för överlåtelsen av optionen. Arbetsgivaren ska då anställningsoptionen används meddela den andel av förmånen som omfattas av lagen till inkomstregistret.

I paragrafens 3 mom. 5 punkt föreskrivs det om aktiepremier. Det föreslås att termen fondbörs uppdateras i enlighet med lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017). Termen fondbörs ersätts med reglerad marknad och multilateral handelsplattform. Definitioner av dessa termer finns i den lagen. Ändringen av termerna är en teknisk ändring.

Det föreslås dessutom att ordalydelsen i momentets 5 punkt preciseras så att det av bestämmelsen tydligt framgår att värdet på en förmån som fås i form av en premie ska fastställas på basis av värdeutvecklingen av de aktier som avses i bestämmelsen under en tid på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges (ett års väntetid). Granskningstiden för den väntetid på ett år som avses i bestämmelsen om aktiepremier anses börja från det att premien utlovas och upphöra när premien ges. En premie anses ha getts när personen får äganderätt till premien. Överlåtelsebegränsningen som gäller aktier inverkar inte på tidpunkten då premien ges. Den tolkning av när premien utlovas och ges som beskrivs ovan motsvarar etablerad praxis vid tillämpningen av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Om en aktiepremie dock belastas efter överförandet av äganderätten, t.ex. av en villkorlig återbetalningsskyldighet som hänför sig till anställningsförhållandets kontinuitet eller uppfyllande av arbetsgivarbolagets resultatmål och dessutom av en begränsning av rätten att överlåta aktien, anses aktiepremien ha getts först när den villkorliga återbetalningsskyldigheten och överlåtelsebegränsningen upphör och personen äger aktiepremien och kan förfoga över den.

6.9 Lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete

12 §. Ikraftträdande. Lagen har varit i kraft temporärt sedan ingången av 2010, och dess giltighetstid har förlängts till utgången av 2020. Giltighetstiden för den temporära lagen föreslås bli förlängd från ingången av 2021 till utgången av 2022.

7 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. På skadefall som inträffat i samband med hälso- eller sjukvård före ikraftträdandet av lagarna tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

8 Verkställighet och uppföljning

Verkställigheten av patientförsäkringslagstiftningen utgör huvudsakligen skötsel av en offentlig förvaltningsuppgift som på det sätt som föreskrivs i 124 § i grundlagen genom lag har anförtratts Patientförsäkringscentralen, patientskadenämnden och privata försäkringsbolag. En del verkställighetsuppgifter handlar också om utövning av offentlig makt. Patientförsäkringscentralen är ett gemensamt organ för genomförande av försäkringen, och bestämmelser om centrala frågor som gäller dess verksamhet och förvaltning finns i lag.

RP 162/2020 rd

Propositionen innehåller inga förslag till ändringar i Patientförsäkringscentralens eller försäkringsbolagens uppgifter. Regeringen anser därför att propositionen är förenlig med grundlagen och att de föreslagna lagarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning i enlighet med 72 § i grundlagen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av patientförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i patientförsäkringslagen (948/2019) 29 § 3 mom.,
ändras 6 § 1 mom., 13 § 2 mom., 29 § 1 mom., 45 § 1 mom., 46 och 47 §, 48 § 2—4 mom.
och 57 § som följer:

6 §

Försäkringsskyldighet

Sammanslutningar, stiftelser och självständiga yrkesutövare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet samt arbetsgivare som har yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som anställda ska ha försäkring för sådan ansvarighet som avses i denna lag.

---

13 §

Försäkringsbolagets rätt och skyldighet att bevilja en försäkring

Ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet får inte vägra bevilja och hålla i kraft en försäkring som ansökts hos det, om försäkringen gäller sådan hälso- eller sjukvårdsverksamhet för vilken bolaget enligt sin koncession och sin fastställda bolagsordning har rätt att bevilja försäkring. Ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet ska senast den 31 december meddela social- och hälsovårdsministeriet, om det har för avsikt att begränsa eller helt och hållet upphöra med tillhandahållandet av en försäkring som avses i denna lag efter den 31 december följande kalenderår.

---

29 §

Andra förmåns- och ersättningsystems inverkan på den skadelidandes rätt till ersättning

Den skadelidandes rätt att få ersättning är oberoende av om den skadelidande har rätt till ersättning med stöd av någon annan lag, om inte något annat följer av 2 mom. eller 30 §.

---

45 §

Patientförsäkringscentralens regressrätt mot den som orsakat skadan

När Patientförsäkringscentralen har betalat ersättning till ersättningstagaren, övergår ersättningstagarens rätt att kräva det betalda ersättningsbeloppet av tredje man till Patientförsäkringscentralen.

---

46 §

Patientförsäkringscentralens regressrätt mot andra utbetalare av förmåner

Om Patientförsäkringscentralen har betalat ersättning till en skadelidande som har rätt till ersättning eller förmån för samma skadefall med stöd av någon annan lag, övergår denna rätt till Patientförsäkringscentralen till högst det belopp som centralen har betalat.

Till Patientförsäkringscentralen övergår dock inte den rätt som ersättningssökanden har att få ersättning eller förmån med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987).

47 §

Försäkringsanstaltens regressrätt mot Patientförsäkringscentralen

En försäkringsanstalt som har betalat ersättning med stöd av trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller med stöd av någon annan ansvarsförsäkring än en produktansvarsförsäkring, har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå den andel av ersättningarna som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

En försäkringsanstalt som med stöd av en frivillig personförsäkring har betalat ersättning för sjukvårdskostnader har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå den andel av ersättningarna som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

En pensionsanstalt som har betalat en förmån med stöd av någon av de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten har betalat, om den skadelidandes arbetsoförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt denna lag. Pensionsanstalten har rätt till ersättning till högst det belopp som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

48 §

Fördelningssystemet och de kostnader som ska täckas ur det

De kostnader som ska täckas genom fördelningssystemet (*fördelningskostnaderna*) är
1) kostnaderna för de skadefall som Patientförsäkringscentralen i enlighet med 22 § 3 mom. betalat för, utan de ersättningar som anges i 2–4 punkten, från vilket belopp de avgifter som erhållits med stöd av 19 och 20 § har dragits av,

- 2) indexjusteringar av de fortlöpande ersättningar som avses i 28 §,
- 3) sådana ersättningar för i 5 kap. 2 § i skadeståndslagen avsedda behövliga sjukvårdskostnader och andra behövliga utgifter som ersätts enligt denna lag och som betalas när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då skadefallet inträffade,
- 4) ersättningar för stora skador enligt vad som föreskrivs i 4 mom.

Med stor skada enligt 2 mom. 4 punkten avses en händelse som är begränsad i tid och rum eller en serie av händelser med samma ursprung, som leder till att ersättningar enligt patientförsäkringen betalas till en eller flera skadelidande eller andra ersättningsberättigade till ett belopp på sammanlagt över 20 000 000 euro (*gräns för stor skada*).

Ersättningar för stora skador beaktas endast till den del som dessa ersättningar överskrider gränsen för stora skador. Ett försäkringsbolags andel i en stor skada bildas av de ersättningar som Patientförsäkringscentralen med stöd av den försäkring som beviljats av det försäkringsbolaget betalar efter det att de ersättningar som alla försäkringsbolag sammanlagt har betalat för samma stora skada med stöd av de försäkringar som beviljats av bolagen har överskridit gränsen för stora skador. Såsom ersättningar beaktas dock inte de betalningar som avses i 2 mom. 1–3 punkten. Från betalningarna avdras de ersättningar som Patientförsäkringscentralen fått med stöd av regressrätten enligt 45 och 46 §.

57 §

Patientförsäkringscentralens rätt att göra anmälan

Patientförsäkringscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att informera Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och regionförvaltningsverket om sådana omständigheter som kommit till centralens kännedom och som kan äventyra patientsäkerheten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

2.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om Patientförsäkringscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Patientförsäkringscentralen (949/2019) 9 § 2 mom. som följer:

9 §

Styrelsens sammansättning och dess uppgifter

Styrelsen ska ha minst tre ledamöter. Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Denna lag träder i kraft den

20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 92 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 952/2019,
ändras 25 § 1 mom. 3 punkten, 92 § 1 mom. 5 punkten, 94 § 1 mom. och 206 § 1 mom. 8 punkten,
sådana de lyder, 25 § 1 mom. 3 punkten i lag 952/2019, 92 § 1 mom. 5 punkten och 206 § 1 mom. 8 punkten i lag 1468/2019 och 94 § 1 mom. i lag 1476/2019, och
fogas till 95 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 69/2016 och 1468/2019, nya 4 och 5 mom. och till 206 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1468/2019, en ny 9 punkt som följer:

25 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

---

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

---

92 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

---

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

---

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av

någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionsstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

95 §

Regressrätt

Pensionsanstalten har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten betalat, om arbetstagarens arbetsoförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionsanstalten har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas arbetstagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

206 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

---

8) till den som är ersättningskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 2 och 3 mom. i denna lag,

9) till Patientförsäkringscentralen de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 4 och 5 mom. i denna lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

RP 162/2020 rd

Bestämmelserna i 95 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

4.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för företagare (1272/2006) 85 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 953/2019,
ändras 22 § 1 mom. 3 punkten, 85 § 1 mom. 5 punkten, 87 § 1 mom. och 146 § 2 mom. samt den svenska språkdräkten i 146 § 5 mom.,
av dem 22 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 953/2019, 85 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1469/2019 och 87 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1477/2019, samt
fogas till 88 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 72/2016 och 1469/2019, nya 4 och 5 mom. och till den finska språkdräkten i 146 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 636/2009 och 260/2020, ett nytt 5 mom., som följer:

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En företagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

---

3) företagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

---

85 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som företagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

---

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

---

87 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av

någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionsstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

88 §

Regressrätt

Pensionsanstalten har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten betalat, om företagarens arbetsoförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionsanstalten har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas företagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

146 §

Tillämpliga bestämmelser

Också när det inte är fråga om utövande av offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen ska pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen i ärenden som hänför sig till verkställigheten av denna lag tillämpa offentlighetslagen när det gäller

- 1) handlingssekretess,
- 2) tystnadsplikt,
- 3) förbud mot utnyttjande,
- 4) sekretessbelagda handlingar enligt 22—24 § i offentlighetslagen, och
- 5) straffbestämmelser enligt 35 § i offentlighetslagen.

Vid tillämpningen av 2 mom. gäller i fråga om utlämnande av uppgifter vad som i 7 kap. i offentlighetslagen föreskrivs om undantag från och upphörande av sekretess.

RP 162/2020 rd

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ .
Bestämmelserna i 88 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

5.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 97 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 954/2019,
ändras 25 § 1 mom. 3 punkten, 97 § 1 mom. 5 punkten och 99 § 1 mom.,
sådana de lyder, 25 § 1 mom. 3 punkten i lag 954/2019, 97 § 1 mom. 5 punkten i lag 1471/2019 och 99 § 1 mom. i lag 1478/2019, och
fogas till 100 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 78/2016 och 1471/2019, nya 4 och 5 mom. som följer:

25 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

97 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

99 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras

också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionsstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

100 §

Regressrätt

Pensionskassan har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionskassan betalat, om arbetstagarens arbetsförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionskassan har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas arbetstagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 100 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

6.

Lag

om ändring av 42 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 42 § 1 mom. 3 punkten, sådan
den lyder i lag 955/2019, som följer:

42 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En lantbruksföretagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få
ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande
av arbets- och förvärvsförmågan, om

-----
3) lantbruksföretagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om reha-
bilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

Denna lag träder i kraft den

_____
20 .
_____

7.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 96 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 956/2019,
ändras 22 § 1 mom. 3 punkten, 96 § 1 mom. 5 punkten, 98 § 1 mom. och 157 a §,
sådana de lyder, 22 § 1 mom. 3 punkten i lag 956/2019, 96 § 1 mom. 5 punkten och 157 a § i lag 1472/2019 och 98 § 1 mom. i lag 1479/2019, och
fogas till 99 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1472/2019, nya 4 och 5 mom. som följer:

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

96 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

98 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en i 100 § avsedd indexjustering eller en engångshöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension eller om beloppet av en annan arbetspens-

ion ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångshöjning. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

99 §

Retroaktiv rätt till ersättning från en försäkringsanstalt

Keva har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som Keva betalat, om arbetstagarens arbetsoförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Keva har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas arbetstagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

157 a §

Kevas rätt att lämna ut uppgifter till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik och till Patientförsäkringscentralen

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har Keva trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik och till Patientförsäkringscentralen lämna ut sådana uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag och som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 99 § 2–5 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 99 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

8.

Lag

om ändring av 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) 81 § 1 mom. samt 3 mom. 4, 5 och 12 punkten som följer:

81 §

Arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall

Vid bestämmande av den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall ska lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag betraktas som arbetsinkomst också när det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, av en myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998) svarar för lönegarantin eller av någon annan betalare i stället för av arbetsgivaren. Till arbetsinkomsten räknas också det vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis ska gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senast verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om beloppet läggs fram,

2) dagpenning som betalas av en sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller något annat motsvarande stöd från staten eller kommunen, eller

4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1532/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

---

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges, och om inte en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om inte det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, och förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller ges helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, om värdet på den förmån som fås i form av en premie beror på hur

RP 162/2020 rd

värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

_____

12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 1 mom. 4 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009) 12 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 87/2016, som följer:

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010 och gäller till och med den 31 december 2022.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 8 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen

1.

Lag

om ändring av patientförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i patientförsäkringslagen (948/2019) 29 § 3 mom.,
ändras 6 § 1 mom., 13 § 2 mom., 29 § 1 mom., 45 § 1 mom., 46 och 47 §, 48 § 2—4 mom.
och 57 § som följer:

Gällande lydelse

6 §

Försäkringsskyldighet

Sammanlutningar, stiftelser och självständiga yrkesutövare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet samt arbetsgivare som har yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som anställda ska ha försäkring för ansvarighet som avses i denna lag.

Föreslagen lydelse

6 §

Försäkringsskyldighet

Sammanlutningar, stiftelser och självständiga yrkesutövare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet samt arbetsgivare som har yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som anställda ska ha försäkring för sådan ansvarighet som avses i denna lag.

13 §

Försäkringsbolagets rätt och skyldighet att bevilja en försäkring

Ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet får inte vägra bevilja och hålla i kraft en försäkring som ansökts hos det.

13 §

Försäkringsbolagets rätt och skyldighet att bevilja en försäkring

Ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet får inte vägra bevilja och hålla i kraft en försäkring som ansökts hos det, om försäkringen gäller sådan hälso- eller sjukvårdsverksamhet för vilken bolaget enligt sin koncession och sin fastställda bolagsordning har rätt att bevilja försäkring. Ett försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet ska senast den 31 december meddela social- och hälsovårdsministeriet, om det har för avsikt att begränsa eller helt och hållet

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

upphöra med tillhandahållandet av en försäkring som avses i denna lag efter den 31 december följande kalenderår.

29 §

Andra förmåns- och ersättningssystemens inverkan på den skadelidandes rätt till ersättning

Den skadelidandes rätt att få ersättning är oberoende av om den skadelidande har rätt till ersättning med stöd av någon annan lag, om inte något annat följer av 2 eller 3 mom. eller av 30 §.

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. har en skadelidande rätt att få ersättning för inkomstbortfall eller förlust av underhåll oberoende av om den skadelidande har rätt till motsvarande förmåner med stöd av de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagarare.

29 §

Andra förmåns- och ersättningssystemens inverkan på den skadelidandes rätt till ersättning

Den skadelidandes rätt att få ersättning är oberoende av om den skadelidande har rätt till ersättning med stöd av någon annan lag, om inte något annat följer av 2 mom. eller 30 §.

(3 mom. upphävs)

45 §

Patientförsäkringscentralens regressrätt mot den som orsakat skadan

När Patientförsäkringscentralen har betalat ersättning till ersättningstagaren övergår ersättningstagarens rätt att få det betalda ersättningsbeloppet av den som orsakat patientskadan eller dennes arbetsgivare till Patientförsäkringscentralen.

45 §

Patientförsäkringscentralens regressrätt mot den som orsakat skadan

När Patientförsäkringscentralen har betalat ersättning till ersättningstagaren, övergår ersättningstagarens rätt att kräva det betalda ersättningsbeloppet av tredje man till Patientförsäkringscentralen.

46 §

Patientförsäkringscentralens regressrätt mot andra utbetalare av förmåner

Om en ersättning eller förmån redan har betalats till den skadelidande med stöd av någon annan lag, övergår den skadelidandes rätt att

46 §

Patientförsäkringscentralens regressrätt mot andra utbetalare av förmåner

Om Patientförsäkringscentralen har betalat ersättning till en skadelidande som har rätt till ersättning eller förmån för samma skadefall

Gällande lydelse

få ersättning till Patientförsäkringscentralen upp till det belopp som den som betalat ut ersättningen eller förmånen har betalat. Till Patientförsäkringscentralen övergår dock inte den rätt som ersättningsökanden har att få ersättning eller förmån med stöd av någon av de lagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987).

47 §

Försäkringsanstaltens regressrätt mot Patientförsäkringscentralen

En försäkringsanstalt som har betalat ersättning med stöd av trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016), lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller någon av de lagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller med stöd av någon annan ansvarsförsäkring än en produktansvarsförsäkring, har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå den andel av ersättningarna som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

En försäkringsanstalt som med stöd av en frivillig personförsäkring har betalat ersättning för sjukvårdskostnader har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå den andel av ersättningarna som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

Föreslagen lydelse

med stöd av någon annan lag, övergår denna rätt till Patientförsäkringscentralen till högst det belopp som centralen har betalat.

Till Patientförsäkringscentralen övergår dock inte den rätt som ersättningsökanden har att få ersättning eller förmån med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987).

47 §

Försäkringsanstaltens regressrätt mot Patientförsäkringscentralen

En försäkringsanstalt som har betalat ersättning med stöd av trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller med stöd av någon annan ansvarsförsäkring än en produktansvarsförsäkring, har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå den andel av ersättningarna som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

En försäkringsanstalt som med stöd av en frivillig personförsäkring har betalat ersättning för sjukvårdskostnader har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå den andel av ersättningarna som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

En pensionsanstalt som har betalat en förmån med stöd av någon av de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare har rätt att av Patientförsäkringscentralen återfå invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten har betalat, om den skadelidandes arbetsförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt denna lag. Pensionsanstalten har rätt till er-

Gällande lydelse

48 §

Fördelningssystemet och de kostnader som ska täckas ur det

De kostnader som ska täckas genom fördelningssystemet (*fördelningskostnaderna*) är

1) kostnaderna för de skadefall som Patientförsäkringscentralen i enlighet med 22 § 3 mom. betalat för, utan de ersättningar som anges i 2–5 punkten i detta moment, från vilket belopp de avgifter som erhållits med stöd av 19 och 20 § har dragits av,

2) indexjusteringar av de fortlöpande ersättningar som avses i 28 §,

3) sådana ersättningar för i 5 kap. 2 § i skadeståndslagen avsedda behövliga sjukvårdskostnader och andra behövliga utgifter som ersätts enligt denna lag och som betalas när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då skadefallet inträffade,

4) sådana ersättningar för i 25 och 26 § avsedd rehabilitering som betalas när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då skadefallet inträffade,

5) ersättningar för stora skador enligt vad som föreskrivs i 4 mom.

Med stor skada enligt 2 mom. 5 punkten avses en händelse som är begränsad i tid och rum eller en serie av händelser med samma ursprung, som leder till att ersättningar enligt patientförsäkringen betalas till en eller flera skadelidande eller andra ersättningsberättigade till ett belopp på sammanlagt över 20 000 000 euro (*gräns för stor skada*).

Ersättningar för stora skador beaktas endast till den del som dessa ersättningar överskrider gränsen för stora skador. Ett försäkringsbolags andel i en stor skada bildas av de ersättningar som Patientförsäkringscentralen med stöd av den försäkring som beviljats av det försäkringsbolaget betalar efter det att de ersättningar som alla försäkringsbolag sammanlagt har betalat för samma stora skada med

Föreslagen lydelse

sättning till högst det belopp som den skadelidande hade haft rätt till med stöd av denna lag.

48 §

Fördelningssystemet och de kostnader som ska täckas ur det

De kostnader som ska täckas genom fördelningssystemet (*fördelningskostnaderna*) är

1) kostnaderna för de skadefall som Patientförsäkringscentralen i enlighet med 22 § 3 mom. betalat för, utan de ersättningar som anges i 2–4 punkten, från vilket belopp de avgifter som erhållits med stöd av 19 och 20 § har dragits av,

2) indexjusteringar av de fortlöpande ersättningar som avses i 28 §,

3) sådana ersättningar för i 5 kap. 2 § i skadeståndslagen avsedda behövliga sjukvårdskostnader och andra behövliga utgifter som ersätts enligt denna lag och som betalas när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då skadefallet inträffade,

4) ersättningar för stora skador enligt vad som föreskrivs i 4 mom.

Med stor skada enligt 2 mom. 4 punkten avses en händelse som är begränsad i tid och rum eller en serie av händelser med samma ursprung, som leder till att ersättningar enligt patientförsäkringen betalas till en eller flera skadelidande eller andra ersättningsberättigade till ett belopp på sammanlagt över 20 000 000 euro (*gräns för stor skada*).

Ersättningar för stora skador beaktas endast till den del som dessa ersättningar överskrider gränsen för stora skador. Ett försäkringsbolags andel i en stor skada bildas av de ersättningar som Patientförsäkringscentralen med stöd av den försäkring som beviljats av det försäkringsbolaget betalar efter det att de ersättningar som alla försäkringsbolag sammanlagt har betalat för samma stora skada med

Gällande lydelse

stöd av de försäkringar som beviljats av bolagen har överskridit gränsen för stora skador. Såsom ersättningar beaktas dock inte de betalningar som avses i 2 mom. 1–4 punkten. Från betalningarna avdras de ersättningar som Patientförsäkringscentralen fått med stöd av regressrätten enligt 45 och 46 §.

57 §

Patientförsäkringscentralens rätt att göra anmälan

Patientförsäkringscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att informera Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller regionförvaltningsverket om sådana omständigheter som kommit till centralens kännedom och som kan äventyra patientsäkerheten.

Föreslagen lydelse

stöd av de försäkringar som beviljats av bolagen har överskridit gränsen för stora skador. Såsom ersättningar beaktas dock inte de betalningar som avses i 2 mom. 1–3 punkten. Från betalningarna avdras de ersättningar som Patientförsäkringscentralen fått med stöd av regressrätten enligt 45 och 46 §.

57 §

Patientförsäkringscentralens rätt att göra anmälan

Patientförsäkringscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att informera Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, *Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet* och regionförvaltningsverket om sådana omständigheter som kommit till centralens kännedom och som kan äventyra patientsäkerheten.

_____

Denna lag träder i kraft den

20 .

2.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om Patientförsäkringscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Patientförsäkringscentralen (949/2019) 9 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

9 §

Styrelsens sammansättning och dess uppgifter

Styrelsen ska ha minst fem ledamöter. Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Föreslagen lydelse

9 §

Styrelsens sammansättning och dess uppgifter

Styrelsen ska ha minst *tre* ledamöter. Styrelsen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Denna lag träder i kraft den

20

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 92 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 952/2019,
ändras 25 § 1 mom. 3 punkten, 92 § 1 mom. 5 punkten, 94 § 1 mom. och 206 § 1 mom. 8 punkten,
sådana de lyder, 25 § 1 mom. 3 punkten i lag 952/2019, 92 § 1 mom. 5 punkten och 206 § 1 mom. 8 punkten i lag 1468/2019 och 94 § 1 mom. i lag 1476/2019, och
fogas till 95 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 69/2016 och 1468/2019, nya 4 och 5 mom. och till 206 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1468/2019, en ny 9 punkt som följer:

Gällande lydelse

25 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls-, trafik- eller patientförsäkring.

92 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för

Föreslagen lydelse

25 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

92 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för

Gällande lydelse

olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

6) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada som beviljats med stöd av patientförsäkringslagen (948/2019).

Föreslagen lydelse

olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

(upphävs 6 punkten)

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en

Gällande lydelse

terad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

95 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

Föreslagen lydelse

trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

95 §

Regressrätt

Pensionsanstalten har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten betalat, om arbetstagarens arbetsoförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionsanstalten har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas arbetstagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

206 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

RP 162/2020 rd

Gällande lydelse

8) till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 2 och 3 mom. i denna lag.

Föreslagen lydelse

8) till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 2 och 3 mom. i denna lag.

9) till Patientförsäkringscentralen de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 4 och 5 mom. i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20

Bestämmelserna i 95 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

4.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för företagare (1272/2006) 85 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 953/2019,
ändras 22 § 1 mom. 3 punkten, 85 § 1 mom. 5 punkten, 87 § 1 mom. och 146 § 2 mom. samt den svenska språkdräkten i 146 § 5 mom.,
 av dem 22 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 953/2019, 85 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1469/2019 och 87 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1477/2019, samt
fogas till 88 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 72/2016 och 1469/2019, nya 4 och 5 mom. och till den finska språkdräkten i 146 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 636/2009 och 260/2020, ett nytt 5 mom., som följer:

Gällande lydelse

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En företagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) företagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls-, trafik- eller patientförsäkring.

85 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som företagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

Föreslagen lydelse

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En företagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) företagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

85 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som företagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

Gällande lydelse

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

6) *ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada som beviljats med stöd av patientförsäkringslagen (948/2019).*

Föreslagna lydelse

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

(6 punkten upphävs)

87 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och

87 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom,

Gällande lydelse

tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

88 §

Tillämpliga bestämmelser

Också när det inte är fråga om utövande av offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen skall pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen i ärenden som hänför sig till verkställigheten av denna lag tillämpa offentlighetslagen när det gäller

Föreslagen lydelse

lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

88 §

Regressrätt

Pensionsanstalten har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten betalat, om företagarens arbetsförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionsanstalten har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas företagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

146 §

Tillämpliga bestämmelser

Också när det inte är fråga om utövande av offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen ska pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen i ärenden som hänför sig till verkställigheten av denna lag tillämpa offentlighetslagen när det gäller

RP 162/2020 rd

Gällande lydelse

- 1) handlingssekretess,
  - 2) tystnadsplikt,
  - 3) förbud mot utnyttjande,
  - 4) sekretessbelagda handlingar enligt 22—24 § i offentlighetslagen, och
  - 5) straffbestämmelser enligt 35 § i offentlighetslagen.
-

Föreslagen lydelse

- 1) handlingssekretess,
  - 2) tystnadsplikt,
  - 3) förbud mot utnyttjande,
  - 4) sekretessbelagda handlingar enligt 22—24 § i offentlighetslagen, och
  - 5) straffbestämmelser enligt 35 § i offentlighetslagen.
-

Vid tillämpningen av 2 mom. gäller i fråga om utlämnande av uppgifter vad som i 7 kap. i offentlighetslagen föreskrivs om undantag från och upphörande av sekretess.

-----

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 88 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.*

5.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 97 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 954/2019,
ändras 25 § 1 mom. 3 punkten, 97 § 1 mom. 5 punkten och 99 § 1 mom.,
sådana de lyder, 25 § 1 mom. 3 punkten i lag 954/2019, 97 § 1 mom. 5 punkten i lag 1471/2019 och 99 § 1 mom. i lag 1478/2019, och
fogas till 100 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 78/2016 och 1471/2019, nya 4 och 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

25 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls-, trafik- eller patientförsäkring.

97 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för

Föreslagen lydelse

25 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

97 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för

Gällande lydelse

olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

6) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada som beviljats med stöd av patientförsäkringslagen (948/2019).

Föreslagen lydelse

olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

(6 punkten upphävs)

99 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelate-

99 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsupp-

Gällande lydelse

rad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Föreslagen lydelse

drag, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

100 §

100 §

Regressrätt

Pensionskassan har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som pensionskassan betalat, om arbetstagarens arbetsförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Pensionskassan har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas arbetstagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20

Bestämmelserna i 100 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

6.

Lag

om ändring av 42 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 42 § 1 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 955/2019, som följer:

Gällande lydelse

42 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En lantbruksföretagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) lantbruksföretagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls-, trafik- eller patientförsäkring.

Föreslagen lydelse

42 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En lantbruksföretagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) lantbruksföretagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

Denna lag träder i kraft den

20

7.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 96 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 956/2019,
ändras 22 § 1 mom. 3 punkten, 96 § 1 mom. 5 punkten, 98 § 1 mom. och 157 a §,
 sådana de lyder, 22 § 1 mom. 3 punkten i lag 956/2019, 96 § 1 mom. 5 punkten och 157 a § i lag 1472/2019 och 98 § 1 mom. i lag 1479/2019, och
fogas till 99 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1472/2019, nya 4 och 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls-, trafik- eller patientförsäkring.

96 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för

Föreslagen lydelse

22 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

96 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för

Gällande lydelse

olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

6) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada som beviljats med stöd av patientförsäkringslagen (948/2019).

Föreslagen lydelse

olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

(6 punkten upphävs)

98 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en i 100 § avsedd indexjustering eller en engångshöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension eller om beloppet av en annan arbetspension ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångshöjning. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om er-

98 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en i 100 § avsedd indexjustering eller en engångshöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension eller om beloppet av en annan arbetspension ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångshöjning. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänst-

Gällande lydelse

sättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringssupdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Föreslagen lydelse

göringsrelaterad sjukdom i krishanteringssupdrag, trafikförsäkringslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

99 §

99 §

Retroaktiv rätt till ersättning från en försäkringsanstalt

Keva har rätt att av Patientförsäkringscentralen få tillbaka invalidpension och rehabiliteringsförmån som Keva betalat, om arbetstagarens arbetsoförmåga orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt patientförsäkringslagen. Keva har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada är berättigad till enligt patientförsäkringslagen.

Om invalidpension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen, betalas arbetstagaren invalidpension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt patientförsäkringslagen.

157 a §

157 a §

Kevas rätt att lämna ut uppgifter till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik

Kevas rätt att lämna ut uppgifter till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik och till Patientförsäkringscentralen

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har Keva trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till den som är er-

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har Keva trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till den som är er-

RP 162/2020 rd

Gällande lydelse

sättningskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik lämna ut sådana uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag och som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 99 § 2 och 3 mom.

Föreslagen lydelse

sättningskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik *och till Patientförsäkringscentralen* lämna ut sådana uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag och som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 99 § 2—5 mom.

_____ 20
Denna lag träder i kraft den

Bestämmelserna i 99 § 4 och 5 mom. i denna lag tillämpas på skadefall som ska ersättas som patientskada och har inträffat den 1 januari 2021 eller därefter.

8.

Lag

om ändring av 81 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) 81 § 1 mom. samt 3 mom. 4, 5 och 12 punkten som följer:

Gällande lydelse

81 §

Arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall

Vid bestämmande av den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall ska lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag betraktas som arbetsinkomst också när det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, av en myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998) svarar för lönegarantin eller av någon annan betalare i stället för av arbetsgivaren. Till arbetsinkomsten räknas också det vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis ska gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senast verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om beloppet läggs fram,

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal, eller

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller något annat motsvarande stöd från staten eller kommunen.

Föreslagen lydelse

81 §

Arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall

Vid bestämmande av den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall ska lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag betraktas som arbetsinkomst också när det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, av en myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998) svarar för lönegarantin eller av någon annan betalare i stället för av arbetsgivaren. Till arbetsinkomsten räknas också det vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis ska gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senast verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om beloppet läggs fram,

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller något annat motsvarande stöd från staten eller kommunen, eller

4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1532/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Gällande lydelse

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

-----
4) en förmån som avses i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) och uppkommer genom att en anställningsoption utnyttjas eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och bestäms enligt förändringen i värdet på bolagets aktie,

5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller till en annan liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsinsättning eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

-----
12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft.

Föreslagen lydelse

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

-----
4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, *om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges, och om inte en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om inte det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete,*

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, och förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller ges helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, om värdet på den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

-----
12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, *om inte något annat följer av 1 mom. 4 punkten.*

Denna lag träder i kraft den

20

9.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009) 12 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 87/2016, som följer:

Gällande lydelse

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010
och gäller till och med den 31 december 2020.

Föreslagen lydelse

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010
och gäller till och med den 31 december 2022.

_____

Denna lag träder i kraft den _____ *20* .